

LUNDS
UNIVERSITET

Direktiv

Diarienummer
STYR 2023/2431

Datum 2023-11-14

Projektkontoret

Direktiv – Att stärka formerna för tillgänglig och inkluderande undervisning

Projektägare: Jimmie Kristensson

Önskad projekttid: 2024-02-01 – 2025-12-31

Bakgrund och problembeskrivning

Lunds universitet ska vara ett tillgängligt och inkluderande universitet för studenter och medarbetare. Idag har ungefär 2600 studenter vid Lunds universitet ett beviljat pedagogiskt stöd. Det är en ökning med närmare 70 procent på fem år – och ökningen har skett vid alla fakulteter och i alla former av utbildningar. De vanligaste orsakerna är att studenter behöver stöd på grund av dyslexi eller neuropsykiatri. Därutöver finns studenter som inte har ett beviljat stöd men som samtidigt har utmaningar och behov av stöd. För båda dessa grupper är det av mycket stort värde att undervisningen bedrivs på ett genomtänkt och inkluderande sätt. Ett sådant förhållningssätt gynnar emellertid alla studenter. Tanken är att studenterna ska vara i en jämförbar situation i lärandemiljön – oavsett om den bedrivs fysiskt eller digitalt.

De flesta lärare har mött eller kommer att möta studenter som har olika behov av anpassning för att klara sina studier. Samtidigt har digital teknik blivit en integrerad del av utbildningen och den digitala lärmiljön en naturlig del av studenternas vardag. Det ställer krav på lärares beredskap att kunna erbjuda en god lärandemiljö som är tillgänglig och inkluderande för alla studenter, såväl på campus som digitalt.

Tillgänglig undervisning och inkluderande undervisning är två begrepp som ofta används i samband med utbildning för studenter med riktat pedagogiskt stöd. I praktiken kan det vara svårt att skilja mellan de två förhållningssätten. Tillgänglig undervisning fokuserar på att göra undervisningen tillgänglig för studenter med specifika behov. Inkluderande undervisning strävar efter att göra lärandemiljön tillgänglig för så många studenter som möjligt. Pedagogiska anpassningar som är nödvändiga för en enskild student, gynnar ofta hela gruppen och kan leda till pedagogisk utveckling.

Studenterna vid Lunds universitet utgör en heterogen grupp, med skilda bakgrunder och förkunskaper. Gruppen av studenter med riktat pedagogiskt stöd utgör en liten del. Eftersom behov och

förutsättningar är så varierande, är det viktigt med ett bemötande och ett utbildningsupplägg som främjar en inkluderande lärandemiljö.

Lunds universitet ska vara ett lärosäte fritt från diskriminering och enligt diskrimineringslagen ska lärosätena arbeta förebyggande för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Vid universitet finns pågående arbete med tillgänglig och inkluderande undervisning. Det kan handla om till exempel pedagogiskt stöd, förebyggande arbete mot diskriminering, studenthälsa, studievägledning, undervisningsstöd eller högskolepedagogisk kompetensutveckling. Det finns emellertid en risk att arbetet blir fragmenterat och sker i stuprör. Samtidigt vittnar lärare om att det är utmanande att veta hur undervisning på bästa sätt kan göras tillgänglig och inkluderande och vad som kan anses vara en adekvat anpassning. Det finns ett behov av att stärka och samordna arbetet med tillgänglig och inkluderande undervisning för att på så vis öka lärarens beredskap, minska risken för diskriminering och samtidigt öka möjligheterna för en god lärandemiljö för alla.

Ett av de övergripande målen i universitetets Plan för jämställdhet och lika villkor, är att kunskapen om och förståelsen för jämställdhet och lika villkor ska vara hög i organisationen. Det ska uppnås bland annat uppnås genom att säkerställa att högskolepedagogiska utbildningar är utformade så att lärare blir rustade för att kunna möta de krav som ställs i en akademisk organisation som beaktar jämställdhet, lika villkor och mångfald. Det ska också uppnås genom att förstärka arbetet med att utforma en lärandemiljö som välkomnar alla studenter på lika villkor.

Syfte

Syftet med projektet är att öka förutsättningarna för att göra Lunds universitet till ett mer tillgängligt och inkluderande universitet för studenter och medarbetare. I detta arbete syftar projektet till att stärka lärare, studievägledare och andra aktörer i deras arbete med att erbjuda tillgänglig och inkluderande undervisning samt att stärka den universitetsgemensamma samsynen kring tillgänglig och inkluderande undervisning.

Effektmål

Lunds universitet har etablerade strukturer så som kompetenshöjande högskolepedagogiska insatser för att tillgodose en hög beredskap bland lärare, studievägledare eller andra aktörer om hur undervisning kan planeras, genomföras och utvärderas för att vara tillgänglig och inkluderande.

Lunds universitet har en inrättad och utvärderad rådgivande funktion för fakulteterna eller motsvarande som kan ge råd och vägledning för hur undervisning och lärandemiljö på bästa sätt kan utformas för studenter i behov av pedagogiskt stöd.

Lunds universitet har uppnått en högre grad av samsyn kring hur tillgänglig och inkluderande undervisning på bästa sätt kan planeras, implementeras, genomföras och utvärderas.

Framgångsfaktorer

För att projektet ska nå framgång krävs ett nära samarbete mellan enheten för undervisningsstöd och de högskolepedagogiska enheterna vid universitetet. Det krävs också en nära samverkan med sektionerna Student och utbildning och HR inom den gemensamma förvaltningen och studievägledare, utbildningsansvariga etc på fakulteterna eller motsvarande. Projektledaren ansvarar för att relevanta

samverkanspartners identifieras och att den samverkan som krävs etableras.

Budget

Projektet kommer att drivas av en projektledare Ann-Catrin Johansson på 60%, som stöd kommer det att finnas biträdande projektledare på 40%. Inom projektet kommer det att anordnas ett antal workshops, seminarier och konferenser för att uppnå projektets mål.

Kostnad 2024–2025 (tkr)	Omfattning	2024	2025
Projektledning	ca. 60%	600	600
Annan personal	ca. 40%	400	400
Kommunikation/information		20	40
Lokalhyra		80	80
resor och drift		50	30
Workshops, seminarier, konferens		100	100
Summa		1250	1250

Framtida förvaltning

Projektet ska leda till en ökad grad av samsyn, etablerade strukturer för varaktiga kompetenshöjande insatser och en stödfunktion för verksamheterna. Uppdragen kan på så vis inte genomföras om inte utvärdering och implementering sker relativt simultant.

Delar av resultaten kommer att förvaltas av fakulteterna i form av eventuella förändrade rutiner och arbetssätt. Det är rimligt att anta att de kompetenshöjande insatser som utarbetas och som bedöms vara värdefulla att implementera också fortsättningsvis kommer att behöva minitoreras eller samordnas av den gemensamma förvaltningen. Att tillhandahålla stöd är redan idag en del av enhetens uppdrag men projektet kan ge utrymme för att arbeta fokuserat med den frågan under en längre tid.

Det är svårt att i nuläget säga om projektet kommer att generera mer kostnader för förvaltningen i framtiden. De lösningar som föreslås ska vara så kostnadseffektiva som möjligt. Det går inte att utesluta att projektet kommer att medföra ökade kostnader för enheten för undervisningsstöd på sikt men det går inte att förutsäga hur de kostnaderna ska täckas. Det kan ske genom att ”nya” pengar tillförs men det är också rimligt att anta att det skulle kunna ske genom en omDispositionering av redan befintliga medel för högskolepedagogiska insatser.

Styrgrupp

Vicerektor för kommunikation, kurage och karaktär, Jimmie Kristensson, ordförande

Vicerektor för utbildning och kultur, Ann Kristin Wallengren

Föreståndare Bo-Anders Jönsson, enheten för undervisningsstöd

Avdelningschef Kia Olsson, avdelningen för studiestöd och vägledning

Professor Mona Holmqvist, Institutionen för utbildningsvetenskap.

Universitetslektor Håkan Efring, CERTEC, LTH.

Två studentrepresentanter, LUS

Rådet för jämställdhet och lika villkor samt Utbildningsnämnden är referensgrupper till projektet.

Ytterligare en referensgrupp med studenter utses.